

Nr 478.

Av herr **Boman** i Stafsund **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 149, angående organisationen av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 149 angående organisationen av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område förutsattes, att lantbruksdirektörerna skola utnännas av Kungl. Maj:t efter anmälan av vederbörande generaldirektör.

En rad av skäl, som i olika sammanhang anförts av Egnahemsdirektörernas förening och Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund, tala likväl för att lantbruksdirektörstjänsterna böra tillsättas efter ett ansökningsförfarande i vanlig ordning.

Då rekryteringen till lantbruksdirektörstjänsterna icke torde komma att ske från en enda kår med enhetlig utbildning och i sin helhet knuten till samma verk utan tvärtom kan tänkas komma att äga rum från både agronom- och lantmätarkåren och då vidare de lämpligaste aspiranterna till befattningarna kunna återfinnas i statlig, halvstatlig eller rent av i enskild tjänst, torde ingen myndighet, som står till Kungl. Maj:ts förfogande, äga för det riktiga urvalet erforderlig personkänedom. Endast ett ansökningsförfarande i vanlig ordning torde kunna giva Kungl. Maj:t önskvärd överblick över den krets av tjänstemän, i vilken valet kan och bör ske.

Av Kungl. Maj:t vidtagna åtgärder hava givit anledning till vissa antaganden beträffande det förestående personvalet till ifrågakvarande befattningar. Det förtjänar observeras, att medan utnämning utan ansökningsförfarande av enstaka eller ett fåtal befattningshavare, valda ur en stor kår, endast innebär ett urval av ett fåtal men ingen utgallring av de många, så måste för kåren av egnahemsdirektörer de hittills vidtagna åtgärderna tolkas så, att hälften av antalet ordinarie egnahemsdirektörer har stora utsikter att bliva lantbruksdirektörer, medan den andra hälften med samma grad av sannolikhet nödgas räkna med att icke befordras till lantbruksdirektörer. Omorganisationsåtgärder av en så djupgående innebörd för en låt vara liten tjänstemannagrupp synas oss så allvarliga att den enskildes rätt om möjligt bör tryggas genom sedvanligt ansökningsförfarande.

Statskontoret har i avgivet yttrande förklarat sig icke anse det motiverat, att lantbruksdirektörstjänsterna skulle tillsättas på annat sätt än som vore normalt för befattningar i 32 lönegraden, samt har därför förordat ett

ansökningsförfarande i vanlig ordning. Då statskontorets formella ställningstagande för ett ansökningsförfarande, enligt vad vi ovan anfört, synes få ett kraftigt stöd av skäl, dikterade av den nu föreliggande situationen och av kraven på ett tillfredsställande personligt hänsynstagande, finna vi det önskvärt, att lantbruksdirektörstjänsterna tillsätts på av statskontoret föreslaget sätt.

Den ovannämnda kungl. propositionen föreslår vidare, att de egnahemsdirektörer, som ej utnämnas till lantbruksdirektörer eller erhålla tjänst i högre lönegrad inom den bostadspolitiska organisationen, skola överföras på övergångsstat såsom egnahemsdirektörer i lönegrad Ca 27 med skyldighet att tjänstgöra inom bostads- eller rationaliseringsorganisationen. Man måste alltså räkna med att vissa egnahemsdirektörer efter att hava innehaft chefsbefattningar skola åläggas att tjänstgöra i underordnad ställning. Ser man detta mot bakgrund av att samtidigt den kungl. propositionen icke avser att giva dessa egnahemsdirektörer tillfälle att få sin förtjänst och skicklighet prövad genom ett ansökningsförfarande i vanlig ordning och att detta efter allt att döma i särskild grad torde komma att gälla äldre egnahemsdirektörer, blir tillvägagångssättet beklämmande. Det synes oss därför skäligt, att åtminstone de på övergångsstat placerade egnahemsdirektörer, vilka uppnått 50-årsåldern, medgivas rättighet att, om de så önska, erhålla placering på indragningsstat enligt de principer, som på senare år tillämpats beträffande andra tjänstemannagrupper.

Den kungl. propositionen föreslår även, att egnahemsdirektör på övergångsstat skall placeras i lönegrad Ca 27, samt anför som motiv härför det en gång fattade principbeslutet om egnahemsdirektörs placering i lönegrad A 24. Då egnahemsdirektörerna likväl som ett provisorium placerades i lönegrad A 23, innebar detta ett hänsynstagande till då pågående utredning om hushållningssällskapens organisation. Hushållningssällskapens sekreterare hava nu placerats i lönegrad Ca 31, medan låt vara ett litet antal egnahemsdirektörer efter 8 års »provisorium» föreslås placerade i Ca 27. 1947 års centrala lantbrukskommitté har emellertid uttalat, att icke befordrad egnahemsdirektör genom att söka och erhålla av kommittén föreslagen befattning som förste lantbrukskonsulent i lönegrad Ca 29 kunde få anses bliva tillräckligt tillgodosedd i lönehänseende. Då egnahemsdirektörernas provisoriska lönegradsplacering otvivelaktigt icke, såsom departementschefen vill göra gällande, var en fråga om 23 eller 24 lönegraden utan i stället avsåg ungefär samma lönegradsplacering som för hushållningssällskapens sekreterare och egnahemsdirektörerna, finna vi det icke riktigt, att egnahemsnämndernas uppgående i lantbruksnämnderna utnyttjas för att komma ifrån ett infriande av de förväntningar om förbättrad placering, som även de i samband med omorganisationen obefordrade egnahemsdirektörerna haft anledning att räkna med. Även vi finna liksom centrala lant-

brukskommittén lönegrad Ca 29 erforderlig för att i lönehänseende tillgodose de egnahemsdirektörer, som mer eller mindre tvångsvis komma att föras på övergångsstat.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 149 måtte besluta,

att lantbruksdirektörstjänsterna skola tillsättas efter ett ansökningsförfarande i vanlig ordning,

att egnahemsdirektörer, vilka ej utnämnas till lantbruksdirektörer eller erhålla tjänst i högre lönegrad inom den bostadspolitiska organisationen, medgivnas rättighet att, om de så önska, efter Kungl. Maj:ts prövning, erhålla placering på indragningsstat, samt

att de egnahemsdirektörer, som överföras på övergångsstat, samtidigt placeras i lönegrad Ca 29.

Stockholm den 3 april 1948.

David Boman
i Stafsund.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Gösta Liedberg.

E. Pettersson,
Ersbacken.

Sam. B. Norup.

Aron Gustafsson,
Lekåsa.

Rob. L. Jansson,
Aspeboda.

Harald Johnsson
i Skoglösa.

P. L. Orgård.

I. Onsjö.

E. Thorell.

Verner Karlsson.

C. O. Carlsson.

E. Ericsson.